

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15, CELOLETNO DIN 60/ZA INOZEMSTVO JE DODATI POŠTNINO/OCLAŠI DO ČENIKV/POSAMEZNA ŠTEVILKA PO DIN 150, POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNIŠTVO IN VPRAVA V VČITELJSKI TISKARNI/ROKOPIŠI SE NE VRAČAJO/ANONIMNI DOPIŠI SE NE PRIOBČV-TEJO/POŠTNINA PLAČANA V COTOVINI TELEFON ŠTEV. 906.

Izdani ...?

Gladna volkulja onstran Jadrana zopet zavira s svojim zlokočnim tuljenjem in oznanja svetu, da se pripravljajo na Balkanu nova pojedina. V Beogradu sprejemajo nettunske konvencije na način, ki govori, da se večina sedanega parlamenta ne mara ali ne sme izražati tako, kakor je to volja naroda. Dočim golči vse ljudstvo silnega srda proti onim, ki načenjajo že sedaj suvereniteto naše države, molče njegovi zastopniki in prepuščajo vso zemljo na milost in nemilost italijanski invaziji. **Politika gosp. dr. Ninčiča** slavi te dni triumfe in pred njegovimi konsekvencami ne molči samo tako zadnji njegov sluga, kakor prvi minister, nego dva tretjini parlamenta, ki se ne drznejo radi par malenkostnih partizanskih koncesij dvigniti glasu v protest in zaustaviti rale parlament kakor izdati na tako mučnik način milijone Jugoslovenov italijanski eksploataciji.

Strašne posledice nettunskih konvencij smo že v prejšnjih naših člankih dovolj očrtali. Danes zapuščamo vlogo kritika in še samo obtožujemo ter dvigamo obtožnico proti vsem, ki so zakrivali, da ni šel ta grenki kelih mimo našega tako mučeniškega naroda. Obtožujemo jih imenom naših zamen padlih bratov, živčnega zapuščenega naroda in vseh bodočih pokolenj, ki bodo morala kloniti tilnike pod nasilnimi petami rimskih mogotcev.

Za šeststotisoč naših najboljših smo prišli sedaj na vrsto ostali. Izročeni smo Italiji za kolonijo, ki bo v kratkem času po številu italijanskih vselencev postala tudi za ostali svet zemlja, do katere imajo Italijani polno pravico, ali na vsaj toliko kolikor do Postojne ali Ilirске Bistrice pred letom 1918. Srednja Dalmacija je izdana in izročena Italiji, da nam jo polagoma brez krvi odtrga. Jugosloveni v Dalmaciji se bodo morali pričeti umikati v gozde na Dinare in prepuščati vsa opravila došlim fanfaronom. Šest tisoč jugoslovenskih sobratov stoji že danes skoro na cesti in čaka samo še, da jih nažene rimski bič iz domačije zopet čez morje v Chile.

Bolivijo, Argentino, Split, ki je bil doslej nosilec jugoslovenstva ob modrem Jadranu bo postal po nettunskih konvencijah bolj italijansko mesto, kakor sta danes Reka ali Zadar. Izdana ni samo Dalmacija, nego tudi Slovenija, kjer se bodo mogli sedaj svobodno naseljevati Italijani in se množiti, kakor kuncji. Dovoljena so jim ustanavljanja prav vseh vrst obrti, industrije in trgovine. Posledice tega bodo le prekmalu občutili naši privredniki, ki se nikakor ne bodo mogli ubraniti nadmočni laški konkurenci uničujoči našo gospodarstvo. Sporedno z laško trgovino bodo rastla med nami laška društva, biblioteke, cerkve in šole, kar v malem opazujemo že sedaj, ko se kar očitno množijo laška omizja v naših gostilnah.

Spričo vsega tega se ni čuditi, da Italijani slavi sedaj triumfe nove zmage nad Jugosloveni, in da vidijo v nettunskih konvencijah mojstrsko delo fašistske diplomacije, ki bo omogočilo neoviran razmah italijanske sile preko Balkana na Vzhod. V prepričanju, da je v njih zapечатena usoda Jadranskega morja in započeta prva stran historije Adrije kot zaprtga italijanskega jezera trepetajo v mrzličnem deliriju osvobodilcev in pripravljajo že prve transporte kolonistov za Balkan.

Svetujemo pa jim, da naj se navzlic vsemu zadovoljstvu z nettunskimi konvencijami nikari preveč ne vesele. Avstrija nas je izučila, kako se prenašajo nasilno izvajane pogodbe in kako se ustvarja proti volji vlade in njenih zunanjih ministrov v narodu razpoloženje. Kdor govori še sedaj Mussoliniu in njegovim, da se bomo kdaj Jugosloveni in Italijani iskreno sporazumeli na bazi kakor je bila uderjena v Nettunu ta prokleto grdo laže! Nihče pod milim nebom nam ne more preprečiti, da navalamo narod k temu, da bo akumuliral vse energije rase in bogastva zemlje za novo osvobodilno vojno, ki za bo rešila počasno smrti in izravnala greh Rapalskega dne. Najmanj pa dr. Ninčič!

Ako misli Italija dosledno nadaljevati z nettunsko politiko in izsiljevati z baioneti caporetskih junakov in žreli tolov zmagovite Viške mornarice še vedno nove in nove jugoslovenske Canose; potem naj bo prepričana, da bomo končno prisiljeni poklicati na pomoč makar pruskega žandarma, ki ga v Italiji po Caporetu prav dobro poznajo. V tem slučaju pa bo Boka Kotorska zopet sedež nemških podmornic ki bodo vzajemno z našimi junaki že

poskrbele, da bodo vse silne pridobitve Italije temeljito demontirane. **Nikdar nismo bili Jugosloveni germanofili!** Politika Italije in zapadnih velešil na nas naravnost sili k tej koncepciji, ki bo vzajemno z Rusijo prejal slei dokazala tudi diplomatom Nmičevega kova, da italijanska megalomanija ne sega do neba in da se krije v zdravih mišlicah Slovanov in Germanov dovelj moči za zdrobljenje liktorske butare, s katero grozi danes jezni mož na Monte Ciniu vsemu svetu. **A. V.**

Predrznost in izzivanje.

Službeni jezik v mariborski kurilnici.

V »Orjuna« z dne 12. junija se je nekdo pritoževal radi neznanja službenega jezika gotovih nenadomestljivih strokovnjakov v železniški službi.

O tem je bilo že tolikokrat govora, da bi bilo nepotrebno o tem še razpravljati. Vidimo pa, da je danes še vedno slabše, mesto boljše, zato bomo zopet o tem pisali, želimo pa le, da bi bilo to zadnjikrat, ker tako iti dalje ne more in ne sme.

Imamo predvsem v mislih razmere v mariborski kurilnici in delavnic. So to dve največji in najvažnejši službeni edinci na naši se verni meji, ki im se danes po sedem letu obstoja Jugoslavije načeljujejo inozemci — Nemci — dokaj nezmožni službenega jezika. Da imajo ti načelniki okrog sebe zbran štab enakega mišljenja, je samoobsebi umevno, in če takega štaba še ni, si ga že zmiraj smoteno ustvarjajo. Da so se razmere v kurilnici v zadnjem času morda za malenkost izboljšale, nečemo zanikati. Trdimo pa, da so se razmere v delavnici pod sedanjim načelnikom zelo poslabšale. Kako bi se tudi ne! Načelnik sam — Nemec — inozemec, je v znanju službenega jezika precej »nem«. Da potrebuje osebnega tajnika, tolmača, prestavilca, prepisovalca, ki za njega misli in dela, ter ga tudi spremlja na potovanjih (zato, da so stroški manjši, ker živimo v »eri štedenja«) je samo ob sebi razumljivo. Tudi za te velja člen 72. zakon o državnem saobračanju.

nem osebi, katerega kršenje se kaznuje pri delavcih z 80—100 Din globe.

Gospodu načelniku je gotovo znana govorica da so se nemškim ključavničarjem skupinovodjem in drugim takim zaračunavale in izplačevale premije za neizvršena dela in to pod nadzorstvom nemškega ali madžarskega inženirja in nemškega delovodje. G. načelnik menda ve, da je za tako postopanje uvesti disciplinarno preiskavo in pričakovati tudi opravo s sodiščem.

Če mu je vse to znano, potem je nam še manj razumljivo njegovo postopanje v zadnjem času, ki je moramo imenovati drzno. Drugače se ne moremo izraziti, če vemo, da je odklonil imenovanje zavednega Slovenca skupinovodjem z motivacijo da nima kreditov (česar ni večjih izdatkov) je pa takoj podpisal predlog za imenovanje Nemca nredelavcem, kljub temu, da je zvezano z večimi izdatki. Smo torej popolnoma pravilno imenovali to postopanje »drzno«.

G. načelnik si menda domišlja, da je on poklican popravljati nemške stebre na Adrijo, ki jih je za vedno zrušila svetovna vojna. Ve naj, da je to sisifovo delo, od katerega ga bodo gotovo še bolele roke in tudi glava.

Da so ti nenadomestljivi strokovnjaki še vedno na svojih udobnih stolčkih, je največ kriva narodna zavednost uradništva in uslužbenstva, ki jim omogoča da oprav-

ljajo ali vsaj markirajo službovanje. Apeliramo na vse, naj se držijo vedno predpisov, ki pravijo službeni jezik je srbohrvatski in slovenski.

Trditve gotovih krogov, da so ravno ti Nemci nenadomestljivi strokovnjaki, da si ne znajo službenega jezika, je precej smela, kar sramoti ves jugoslovenski inženirski kader, kot nesposoben za mesta na katerih še vedno vedrilo in oblačilo Nemci ki se še zavedajo, da živijo v Jugoslovenski državi in da morajo zato tudi delati in vedno postopati samo v jugoslovenskem smislu v prid državi in naroda našega, ne pa nemškega.

Apeliramo na »Udruženje Jugoslovenskih Inženierja i Arhitekta«, da napravi tem trditvam gotovih krogov enkrat za vselej konec ter jih ovrže pred celim svetom, ker imamo sposobnih inženirjev in ne potrebujemo Nemcev, najmanj pa na vodilnih mestih na naisevernejši in najbolj ogrojeni meji.

Če že morajo biti zaposleni, potem je za nje na razpolago dovolj službenih mest v Macedoniji, kjer se bodo gotovo v par letih naučili službenega jezika.

Bila bi Macedonija precej dobro zdravilo za vročekrneže, kakor so svojičs Avstrijci zdravili Slovence v Tirolah.

Upamo, da je po sedmih letih Jugoslavije čas, da se napravi temu konec. **M. O.**

Slovenoborci.

Odkar je prišla po padcu Davi-dovič-Korošceve vlade iz mode obrabljen in zavrnjen avtonomija, so se napolnili stolpci listov edine prave slovenske stranke z obrambo slovenstva, napram onim, kateri ničesar nimajo proti nemu. Enako je bilo mogoče čuti tudi na slehernem shodu nositeljev narodnih pravic in socialne pravde, cele kope fraz o borbi verne braniteljce Slovenije, slovenskega značaja in slovenskega jezika. Zaganjali so se v nas da prodajamo svoj jezik in narod ter da prehajamo v brezvebinsko Jugoslovenstvo. Črnili so nas pred narodom z izdajalci, sami pa sklepali na račun slovenstva pogodbe in kompromise, ki pričajo,

NACIONALISTI! Dne 4. julija priredimo cvetlični dan v korist fonda Šlajpahove dece! Pomagajte vsi po svojih močeh, da bo uspeh tega cvetličnega dne dostojen žrtev, ki so jih doprinesli naši padli bratje!

LISTEK.

Stevan Sindjelić.

1. junija so slavile naše šole enega največjih junakov prvega srbskega ustanka Stevo Sindjelića, ki je bil tudi eden onih Srbov, kateri niso pozabili na to, da je bila Srbija pred Kosovom svobodna in da je potreba znova pričeti z borbo za Osvobodjenje. V tej misli se je takoj priključil gibanju Sumadij-čev leta 1805., ki so pod vodstvom Črnega Jurija prvič stresli turške okove in se pričeli javno boriti proti tlačiteljem. Borba, ki je nastala za osvobodjenje je prestala šele po balkanski vojni, ko je bila turška carovina potisnena v niene prave meje.

Stevan Sindjelić je bil rojen v vasi Vojska v Moravskem okrogu. V rani mladosti mu je umrl oče, mati pa se je poročila v enem bližnjih sel. Zbog tega je prejel prijemek po matri Sindjelić-Sindjelić. Pred uporom je bil v službi resavskega župana Petra, ki so ga Turki ssesekali na drobne kose. Po tem činu

je postal Sindjelić kot odločeni so-vražnik Turkov župan v Resavi. Po prvem glasu o ustanku Karadjordie je takoj pograbil no meču tudi Sindjelić s svojimi ter pošteno potolkel Turke pri Jasenariu. Od tu je prodiral proti Ivankovcem, kjer je zopet porazil Afis pašo. Prodril je prav do Deligrada, kjer je ukazal izkopati okopa in čakati niškega pašo Ibrahim, ki je prihajal proti upornikom z veliko vojsko. Vnela se je šesttedenska borba, v kateri je ostal zmagovalec Sindjelić. Osmani pa navzlic temu niso odnehali in boji so se vršili naprej z nezmanjšano liustostjo.

Odločilna bitka je bila pri Kamenici, kjer so izkopali Srbi šest strelskih jarkov proti napadajočim Turkom. Prvem jarku je bil zapovednik Sindjelić, ki je z uspehom odbil turške navale. Štirikrat jih je odbil. Petič pa so le prodrli čez okope. Pričelo se je obupno klanje in boji na življenje in smrt. Ko je Sindjelić videl, da ni v stanu več vreči Osmanov nazaj, je skočil k sodu smodnika in ga zapalil s strelom iz revolverja. Sledila je strašna eksplozija, ki je pokopala pod raz-

valinami okonov vse Srbe, kakor Turke.

Turki so na ukaz Ibrahim paše porezali vsem padlim Srbom glave in jih odnesli v Niš, ker so zgradili poseben stolb in vanj vzdali te glave. Imenovali so jo Čele kula, kar znači — stolp človeških glav. Ko so Srbi osvobodili Niš iz turškega jarma, so izkopali še preostale lobanje in jih slovesno pokopali v blagoslovljeno zemljo.

Turki so mislili, da bodo s tem strašnim spomenikom preplašili Srbe, ki pa so si pri pogledu na črne očesne jame vzdignili lobani samo oiekenili svojo voljo, da hočejo mučitelje in tlačitelje svojega rodu čimprej in tudi z največjimi žrtvami izgnati. Ta volja je tudi dossegla, da se je izpolnilo prorokovanje guslarja: »Drumovi će poželjeti Turaka a Turaka više biti neće.«

In kdaj bomo lahko mi dejali na Gorškem: »Drumovi će poželjeti Talianaca, a Talianaca više biti neće!«

Računski stroji. THE REX CO., Ljubljana.

Prosveta.

Kake koristi imajo občine od socialnega zavarovanja.

Zakon o zavarovanju delavcev od 14. maja 1922 (»Uradni list« št. 62/1922.) je po enotnih načelih uredil zavarovanje medznega osebo-ja za slučaj bolezni, nezgod pri delu in invalidnosti, starosti in smrti. Za enkrat se izvaja le zavarovanje za slučaj bolezni in obratnih nezgod, dočim je ostalo zavarovanje odloženo na nedoločen čas. Po Predpisih zakona bi sicer zavarovanje za slučaj invalidnosti in starosti ter smrti moralo stopiti v veljavo že 1. julija 1925. Finančni zakon pa je to zakonito določilo razveljavil, ne da bi istočasno določil nov termin. Zato so izvedli za skorajšnje uvedbo starostnega in invalidnega zavarovanja zelo slabi in bodo onemogli in stari delavci ter njih vdove še vedno brez pomoči, odnosno bo bremena starostne in invalidne preskrbe v znatni meri moralo še nadalje nositi bolniško zavarovanje.

Socialno zavarovanje je velike socialne in gospodarske važnosti. O tem ne more biti nobenega dvoma in je to prepričanje prodorlo v vseh državah. Z mirovnimi pogodbami, ki vsebujejo tudi nekatera socialno-politična določila je uvedba socialnega zavarovanja postala mednarodna obveznost vsake države, ki je član Zveze narodov, torej tudi naše države. Zato je država dolžna, da socialno zavarovanje štiti in ne stori ničesar, kar bi bilo v škodo uspešnemu razvoju. Podpirati mora vsa stremjenja modernega socialnega zavarovanja.

Poleg države imajo na uspešnem razvoju zavarovanja zelo velik interes občine in tudi v ustavi predvidene sreske in oblastne sklop-sčne. Socialno zavarovanje v zelo visoki meri razbremenjuje občine. Ko bo uvedeno še starostno in invalidno zavarovanje problema ubožnega skrbstva skoraj ne bo več. Pa tudi bolniškemu zavarovanju morajo občine, zlasti njih zdravstveni zastopniki posvečati največjo skrb. Brezbrižnost nadram bolniškemu zavarovanju pomeni zane-marjanje zdravstvenih dolžnosti v občini, ki so gotovo zelo velike. Za-

da so ostali po svoji mentaliteti povsem na pred in medvojni višini. Dočim naglašajo pred narodom svoje slovenstvo, pa se bratijo za kulisami z onimi, ki so bili njihovi sovražniki našega rodu.

Tako tudi z zavrženimi Kočevskimi Nemci, ki jim ni dovolj, da uživajo tako lepe ugodnosti, da bi se naše narodne manjšine pod nemškim gospodstvom počutile nad vse srečne, če bi imele samo približno enake nacionalno-eksistenčne pogoje. Koliko je bilo vztrajanje zaščitnikov slovenske samostojnosti okoli Kočevskih Nemcev, ki so bili skupščinski volitvah le še ostalo v svežem spominu. Obljubljali so jim tedaj malodane samostojno Kočevsko republiko z najširšo samoupravo. Obljube so se sicer razblinile, a ostale so gotove obveznosti. In izpolnitve ene izmed teh je poskrbel častiti gospod narodni poslanec Škuli. Izposloval je po poročilu »Gottscheer Zeitung« šte. 27 dovoljenje notranjega ministrstva, da se sme odslej uporabljati nemščina pri političnih obsekih kočevskega sresa. Stranke, ki ne bodo odslej zmožne državnega jezika, bodo smele v uradi občevarati nemški in to brez tolačca.

Predvidevati posledice tega dovoljenja ni baš težko. Kdor pozna žolčljivo zagrizenost Kočevskih, ta ve, da bodo odslej še vse bolj klubovalno švabčarili in rovarili

proti našemu življu. Kakor so že do sedaj. Pretepavanje slovenskih učiteljev, javno zabavljanje proti domačinom, sistematično gojenje nemškega odpornega duha to so točke, ki jih že od prevrata goje Kočevskih z vso nemško doščnostjo. Sedaj pa bodo ta program še znatno povečali in pomnožili, da bo odgovarjal v vsakem pogledu duhu časa. ki daje privilegije vsem tužerodcem in nenacionalistom.

V znamenju tega razširjenega programa so se odpravili pretekli dni na obisk v Rožek, kjer so vzalemo s koroškimi nemškimi heilali in psovali svojo državo na najogabnejše načine. Tako je bilo ob tej priliki najlepše opazovati prečudežno klerikalno dvoličnost. Na eni strani protestira čislani g. poslanec Smodei proti divjanju koroških nemščurjev, na drugi strani pa se njegov stanovski brat in kolega izlaga za Kočevske, ti pa se lepo bratilo z bratci onstran Karavank in kujejo temne naklepe proti nemnim Kranjcem.

Oriunasi že dalje časa skrbno motrimo razmere v kočevskem okraju. Pripravili smo že tudi vse potrebno za odločni protidarec, ki pa bo zadel v enaki meri kočevske obstetneže, kakor njihove prikrite varuhe. Izigravanja narodnih interesov na račun in v dobro nartiskega prestiza je dosti!

A. V.

Hujskanje Madžaronov.

Priobčili smo v zadnji številki članek br. F. Pavlice o razvalnem delu novoustanovljene »Neodvisne prekmurske stranke« in primerno opozorili našo javnost na nevarnost, ki nam preti od te predrzne gospode.

Naše opozorilo je bilo povsem umestno, ker po članku »Naših novic«, lista te stranke soditi nganjajo gospode okoli te grupe politikov, ki je v bistvu že protidržavna. Odkriti napadajo Slovence, zahrbtno pa s tem rušijo že tudi državo, ker so baš oni nositelji in izvrševalci državne misli v Prekmurju. Protislovenska gonila pa zavzema tak obseg, da se samo čudimo državni pravdnosti in njegovemu molku. Za zgled, kaj se more pisati v naši zemlji nezakonovano navajamo samo par odstavkov iz tega lista:

»Mi smo v naši državi kakor sročna deca. Srbija je daleč od nas. Hrvatska se samo toliko briga za nas, da dobi kroglice, mandate, z eno besedo, da preime oblast od našega naroda. A Slovenci? Ti so prišli k nam kakor kaštrige, kakor bč.«

»Pri nas ima vsak batinaš, vsak tuinec pravo brati v naša najsvetejša dela, ne da bi ga kdo pozval zato na odgovor.«

»Ne bomo nič več dolga provinca slovenske gizevosti in perezarstva. Ne bo nas več dolgo poniževala Slovenija. Mi imamo tudi druge orientacije ne samo slovenskih.«

»Slovenci se obnašajo pri nas, kakor Faraoni. Oni so prišli k nam kakor bratje, ampak kot taki bratje, kakor je bil Kain napram Abelu.«

Prizanešeno ni nikomur. Vsi so žlaftari, cekeraši, prišepenci, lumpje, razsipačji, rešetarji, bič Prekmurja. Boriti se je potreba na smrt proti slovenski nasilnosti in brezsrčnosti, ki gnjavita tolikani Prekmurce, »da ne trpe toliko niti Zulu-kafri niti Indijci.« Pripravlja pa se proti vsemu temu organizacija, ki bo šla od moža do moža in uničila vse, kar je proti Prekmurcem, ki so po ideologiji teh psovalcev že »blaženi narod«.

Ogorčenje proti temu nesramno drskemu pisanju »Naših novic« je silno in se je odražalo v Dolni Lendavi tudi v ostrih protestnih demonstracijah, ki so bile organizirane po nastopu Oriune, proti narodnim nasprotnikom in madžarskim eksponentom. Užaljeni narod, čuteč, da je dana s tem po madžarskih vitezih posredno tudi niemu grda zasnica, je šel na ulico in bilo se je zahvaliti samo razsodnosti voditeljev, da niso bili temni elementi, ki rulejo proti svobodi Prekmurja že na mestu takoj poplačani. Kar se ni zgodilo to pot, to na se lahko izvrši v najkrajšem času, ker so vsi jugoslovenski orientirani Prekmurci pripravljeni čuvati tako težko priborjeno svobodo in uednjenje z vsemi sredstvi in

Kupujmo in podpirajmo izvrstno
Kolinsko cikorio
domači izdelek.

libor organizacija našega zavarovanja sama občine zanemarija, ker jih izločuje od soudeležbe na upravi in jim s tem seveda jemlje neposredno odgovornost in lokalni interes. V tem pogledu je potrebna izpopolnitev organizacije zavarovanja. Inozemski zakoni, zlasti nemški in angleški so občine pritegnili k bolj aktivnemu sodelovanju in to z velikim uspehom. Naš zakon samo v § 146, nalaga občinam dolžnost, da sodelujejo pri posredovanju zavarovanja za bolezni in nezgode. Postopek pri tem posredovanju ima urediti posebna naredba ministrstva. Te še ni.

Občine imajo dvojen interes na razvoju in delovanju zavarovanja. Prvi je interes njih lastnega zdravstvenega delokroga drugi pa interes njih materialnega gospodarstva. Pravilno pomovane naloge občine v zdravstvenem pogledu morejo občine prisiliti, da se zanimajo za usodo svojih obolenih občanov in da pazijo, kako zavarovanje skrbi za njih zdravljenje, da pazijo na delo zdravnikov, na zadržanje bolnikov itd. Na drugi strani pa imajo občine brez dvoma velik interes na zatiranju simulacije in raznih drugih zlorab, zlasti, da za-

varovanja ne izkoriščajo osebe, ki po zakonu niso upravičene do dajatev in podor iz naslova zavarovanja. Tu pridejo predvsem v poštev svoji zavarovani članovi, ki imajo pravico do zdravljenja na račun zavarovanja, le, ako nimajo lastnega zasluga in so torej v polni meri odvisni od zasluga zavarovanega člana. V tem pogledu občine zelo veliko greše. Izstavljaio potrdila, ki ne odgovarjajo dejanskim razmeram. Tako so podpor deležni bogati posestniki samo, ako je n. pr. sin slučajno zaposlen v tovarni. Občine morajo pri izdajanju raznih potrdil, na podlagi katerih naj se priznajo podpore, postopati zelo previdno in kritično in potrdila izdati le dejansko potrebnim, t. i. le osebam, ki nimajo nikakega zaposlenja, tudi v domačem gospodarstvu ne in nikakih lastnih sredstev.

Občine potrjujejo primernost prevoznih stroškov v bolnico ali na železniško postajo. Razni brezvestni lastniki prevoznih sredstev zaračunajo naravnost neverjetne zneske v mnenju, da blagajna lahko plača. Občine pa »primernost« računa kratkomaio potrdijo.

Simulacije in nadržane druzge zlorabe v denarnem efektu pomenijo, da zavarovanje vrže proč

dokazati, da so vredni žrtve, ki so bili darovani tudi za njihovo osvobodjenje izood larma madžarskih grofov, plemičev in škofov.

Obiskovalcem ljubljanskega velešolstva. Uprava ljubljanskega vele-

Za pouk in kratek čas.

Ko bi hoteli pobirati vse dogodke, zgodbe in anekdote iz sedanjega našega javnega in političnega življenja, bi se nabrala velika knjižica, ki bi ji bilo težko najti naslov — a vse skupaj bi bil smeh osoljen s solzami, ker bi bil v tej knjižki podan dokaz vse neumnosti, ki jo uganjajo prebivalci SHS v svoji zaslepljeni kratkovidnosti in zagrizeni omejenosti. Vsa naša galerija slavnih mož se izpreminja v razstavo karikature in vse naše državno in narodno življenje v farzo, ki opravičeno vzbuja pozornost Evrope. Velike misli svobode, edinstva in bratstva postajajo laž in juštvo se izpreminja v podlost in hinavščino.

Ko so se te dni vozili francoski izletniki proti Ljubljani, so se pri raznih ljudeh informirali, kako in kaj smejo klicati v Ljubljani. Ali smejo n. pr. odzdravljati na »Vive la France« z »Živela Srbija« ali »Živela Jugoslavija«, ali morajo klicati samo »Živela Slovenija«. Ljudje so jim rekli, da bi bili najboljši umestni zadnji dve — prvo da že v Ljubljani ni več popularno. Kaiti francoski gostje so imeli na svoji poti bridke izkušnje. V francoskih listih so čitali o »Jugoslovenih« v Beogradu in Zagrebu pa so opazili, da Jugoslavi je ni, ampak da je v Beogradu Srbija, v Zagrebu pa Hrvat-ska. Zgodil se jim je tudi ta slučaj: v Beogradu so jim v nekem lokalni zaigrali marsellezo. Gostje so na to zahtevali našo himno. Godba na — je ni znala zaigrati. Naravno je, da so se gostje čudili takemu patriotizmu. Kake čudni tuje spozna, kaj pravzaprav hočemo? Kaos postaja vedno večji in kmalu si gost ne bo upal več govoriti, kar ne bo vedel, ali bi hvalili Jugoslavijo ali Jugoslovene, ali nene »narode«.

Brat Turnšek — oproščen.

V soboto, dne 12. junija se je vršila pred celjskim okrožnim sodiščem obravnava proti br. Janku Turnšku radi nevarne grožnje proti ravnatelju T. P. D. gosp. inž. Juliju Pauerju in Staudegerju. Br. Turnšek je bil malo pred obravnavo izpuščen iz zapore, kjer je moral po brezpodlagni denunciaciji odsedeti po nedolžnem mesec dni ječe.

Pri obravnavi se je izkazalo to, kar smo mi napovedovali že ob njegovih aretaciji, da je nedolžen. Zaslisanje prič je pokazalo, da ni bilo niti enega, ki bi čul inkriminirane besede in da so mu bile na prosto imputirane. Z ozirom na to ga je senat po daljšem posvetovanju oprostil in znova dokumentiral nepristranost naših sodišč, pred katerim se zrušilo v nič vsi še tako močno aduti vsegamočene T. P. D. Sicer

sejma je letos izdala kakor druga leta permanentne legitimacije, in sicer po 30 Din. Z njimi je združena udobnost polovične vožnje. Pri odhodni postaji je treba kupiti celo vozno karto, s katero se lahko pe- lie brezplačno potem iz Ljubljane.

ali vsakega posebei, in kai bi storil, da bi se enemu ne zameril, če pohvali drugega. V Zagrebu so n. pr. bojkotirali Talichov koncert češke filharmonije zato, ker ČOS ni mogla priznati hrvatskemu Sokolu iste udeležbe na praškem zletu kakor jugoslovenskemu. Naša domača neumnost postaja smešna pred svetom.

Najnovejše je sledeče:

O priliki razvija zastave rezervnih oficirjev v Zagrebu je beograjski župan Bobić položil venec na grob Ante Starčevića, kar je izzvalo komentarje v beograjskih listih, ker je bil Starčević fanatičen srbofob. Redakcija »Balkana« je danes prešla iz Zagreba anonimno paket, v katerem se je nahajal — Bobićev venec. Priloženo je bilo pis-mo s podpisom »Smrt«, ki najodločneje protestira proti skrunjenju groba Starčevića s srbskim vencom. Ako se še kak Srbijane drzne tako postopati, se mu bo fizično pokazalo, kako Hrvati branijo svoje religije — pravi pismo.

Vse to dokazuje, da razmere dozorevajo. Neumnost se ubija sama v sebi. Ko bi našli še vse časopisne cvetke zadnje dobe, prepri za »jezike« in »narečja« in druge pravde za oslovsko senco, bi videli, da so naši partijski veljaki opravili vse ad absurdum in da bo žalosten letošnji Vidov dan, če ga bom slavili v tem znamenju. Zato čim dalje bolj uvidevajo vsi pametni ljudje, da mora biti konec takih norčij in da je ni rešitve ne za državo, ne za njeno zavoženo politiko, ako ne bo konec takih smešnih neumnosti, ker vzbujajo sicer pomilovalen smeh resnih ljudi, a so vendar le resna ovira našega državnega in narodnega napredka.

pa se bomo k temu procesu in postopanju v nem še obrnili in priobčili obtožnico in ves material iz katerega je razvidno, da žele gotovi krogi ustvariti vsaj videz nekakih fiktivnih vezi Oriune z onimi zahrbtnimi komunisti, ki so podlo pobili tri njene najboljšie borce. Razblinile so se še drugačne nakane proti boriteljici za državo in kralja in izginile bodo v nič tudi te poslednje, ki jih je zamogel zasnovati samo veleumni mozeg kakega tujega prišleka, kateri se navzlic vsem poizkusom ne bo mogel nikdar uizveti v delovanje in nehanje Jugoslovenov, katerih žitje je povsem divergentno od njegovih rodni rojakov.

Bratu Turnšku na iskreno čestitam in mu kličemo: Naprej za Nacionalno zmago Jugosloven-

stva nad vsemi primesmi tuilstva in njegovih ponižnih hlapecev, ki nemoteno žive na račun našega bednega rodu.

Tužni glasi.

Prepovedan koncert. Goriške oblasti niso dovolile v Vinavi prirediti »Ilirije« koncert in so prepovedale kakršnikoli javni nastop. Pri nas pa je hotel na deskah našega Narodnega gledališča peti poznani Dalmatince Čulič v italijanščini, s katero je vzbujal tudi nemalo nevoljo zadnjih v Splitu, ko so ga nametnili naši gostujoči operi.

Fašisti razpuščajo celo jugoslovenske esperantske klube. V Križu je italijanski tržaški prefekt razpustil »Klub esperantistov«, kojega namen je bil samo gojiti mednarodni jezik esperanto. V aktu o razpustu je mogoče štati strašno vest, da so člani tega kluba izpovedovali protidržavna načela. Alaj jim vere tem fašistom, ki so tolikani močni, da kličejo na boj ves svet, dočim se boje že najmanjšega klubca z najmirosljubnejšimi tendencami. Smo pa Jugosloveni že drugega kova, ko dopuščamo našim državljanom, da nemoteno vpijejo po splitskem »Gabinettu« »Doli z Jugoslavijo!«

Razbijati hočejo Heimatschützlerji na Koroškem slovenske kulturne prireditve in onemogočiti našim bednim rojakom čuti slovensko besedo vsaj na kulturnih prireditvah. Koroške nemčure resno svarimo pred upeljavanjem tovrstne prakse, ker bomo sicer prisiljeni i mi poseči napram njihovim rojakom pri nas po istih sredstvih. Videli bomo potem kmalu, kdo bo odnehal in kaj bodo dosegli s tem prenapeti celovški in borovelski nemškutarski renegati, katerih fašistovskih bratcev se Južnotirolski Nemci tolikani sramujejo.

Zvonček, ki naj bi oznanjal smrt koroškega slovenstva, zvoni smrt nemčurstvu in tega nai se bi gospodje v Celovcu vedno zavedali.

Šolska politika. Šolske oblasti hitijo z odpravo slovenskih razredov. Na Repentabru v sežanskem okraju je obolel slovenski učitelj, ki je poučeval v višjih razredih ki so še slovenski in težko, da bo mogel tekom leta zopet prevzeti pouk. Šolski nadzornik Vasselli je po prizadevanju sežanskega fašia nastavljal na mesto obolelega slovenskega učitelja italijansko učno moč tako, da je s tem šolskim letom odpravljen slovenski pouk v vseh razredih.

30. maja je tržaški odbor društva »Dante Alighieri« daroval 550 italijanskih knjig desetim šolskim knjižnicam na Krasu. Izročitev se je izvršila na slovesen način v Sežani v prisotnosti podprefekta, podeštata, odbornikov »Dante Alighieri«. Šolskega nadzornika in seveda zastopnikov fašja.

Pogreb Srečka Kosovela. Ko je tomajski podeštata Gerbec izvedel, da pridejo na pogreb tudi slovenski diaki iz Jugoslavije, je alarimiral karabinerje. Njemu se je zalivali, da je bil sprevid tako častno zastražen in da je bila tiste dni ojačena celo straža na državni meji.

svetu nosijo tozadevne stroške države. Naš zakon o zavarovanju sicer predpisuje, da država zavarovanju tozadevne stroške povrača, toda finančni zakon je to ukinil in breme naležljivih boleznih med delavstvom nosi potom zavarovanja delavstvo samo. Kdor pa ni zavarovan in je drugače premožen, zdravi njegovo naležljivo bolezen ne on sam, ampak država. V tem dejstvu je gotovo skrito omalovaževanje zavarovanja in velika krivica zavarovancem.

Zavarovanje nosi izredno velika bremena. Odstotek premij je ostal isti, odnosno še nižji, kakor je bil pred voino, dolžnosti zavarovalna na so se znatno pomnožile. To breme bo moglo zavarovanje vzdržati le, ako bo deležno vsestranskih podpor, zlasti tudi od občin in od delavstva samega. V nasprotjem slučaju bo seveda zavarovanje omagalo. Zakon bo moral biti spremljen v smeri zvišanja premij in znižanja dajatev, zlasti v pogledu oskrbe v bolnicah. To pa se bo zgodilo samo na škodo občin. To vprašanje ni malenkostno in je vredno da se občine zavedajo, da imajo od zavarovanja korist.

Naročajte „Pobedo“!

Dopisi.

Žužemberk. Šele po dveh letih se je posrečilo m. o. Orjuna dobiti primeren društveni lokal, v katerega se vseli prve dni meseca julija. Soba nam je iz prijaznosti odstopila gostilničarka ga. Marija Pehani. Odslej bo mestni odbor redno uradoval dve do tri ure tedensko in po potrebi tudi večkrat. Ob uradnih urah ki bodo še objavljene, bo članstvo kakor tudi drugo občinstvo lahko dobivalo potrebne informacije in pojasnila. **Izrečno pa povdarjamo, da za napravo kakih prošni, rekurziv in vlog ne bomo na razpolago.** Pač na bomo z nasveti vsakomur radevolje priskočili na pomoč. — Pretekli četrtek se je vršila odhodnica brata in sestre Polinar na kegljišču g. M. Pehani. Kako sta bila priljubljena je najbolj pokazala nad vse lepa udeležba. Imenoma navzočih se je poslovlilo od njih gosp. notar dr. Ločnik. Predsednik m. o. Orjuna br. St. Pleskovič na m. br. Polinarju pri tej priliki izročil mestno priznanje, s katerim ga je odklikoval m. o. S. 1. julijem prevzame br. Polinar v Novem mestu hotel Koklič ter ga vsem nacionalistom prav toplo priporočamo. Gostilnica, katero je imel v najemu brat Polinar v Žužemberku, pa prevzame zopet ga. M. Pehani, katero istotako vsem priporočamo.

K negiranju sodelovanja gojenk Marijinega doma pri »Turnvereinu« izjavljam, da sem videl večkrat sam pohajati gojenke Marijinega doma v turnvereinsko kolibo, mnogokrat so me o tem obvestili tudi drugi. Te gojenke so: Rom, Verderber, Kresse, Engele, Tschinkel, Forbhar in mogoče še kaj drugih.

Simon Gorisek.
Prekmurje. Dne 12. t. m. na večer se je vršila manifestacija vseh

v Dolni Lendavi živečih Hrvatov in Slovencev radi ogabnega napada »Naših novine«, glasila nove stranke, ki bile proti g. Kleku v prvi vrsti pa hujša in rovarji proti Slovincem. Sokot in Orjuna sta pozvala narod brez razlike strank. Po ostrih govorih in odpevanju »Hej Slovani« je prekmurški akademik pozval četnike naj sledijo, da dobimo zadoščenje pri g. konzorcija lista. Množica je klicala vsi gremo. Formiral se je pohod, ki se je razvil v demonstracijo. Na župniškem dvorišču se eden gospodov, mlad kaplan ni hotel zgledati, vse je bilo temno. Isto pri evang. pastoru Hariju, le do spalnice kaplana Holsedla je bilo mogoče, toda postelja je bila prazna. Sicer pa ta demonstracija ni konec, nego šele pričetek naše akcije.

Dolina Lendava. V »Uradnem listu« št. 38 iz leta 1926 razpisuje veliki župan v Mariboru na lendavski lundski šoli dve učiteljski mesti s pripombo, da imajo prednost učitelji in učiteljice, ki so usposobljeni poučevati madžarski jezik. Lendavska ljudska šola ima štiri slovenske in štiri madžarske razrede. Stalni so že trije Madžari — a naša oblast hoče menda imeti še dva. Kdo na bo učil v slovenskih razredih, tudi Madžari?

Apeliramo na slovensko javnost, naj energično protestira proti takemu zapostavljanju naše narodnosti od strani prosvetnega oddelka v Mariboru. Ali so naši najboljši bojovníki prelivali svojo kri za osvoboditev zato, da bodo slovensko deo vzgojevali Madžari?

Kake žrtve bo še zahtevala usoda od nas, da bomo res osvobodeni? Ali naš narod res nima moči, ki bi spoštovali žrtve za osvoboditev?

Bitka med Orjunaši in Radičevci.

Dva uri borbe. — Policija, orožništvo, finančna kontrola in vojska. v akciji. — 20 ranjenih.

Spilit, 16. VI. 1926.
V nedeljo je prišlo v Šibeniku do krvavega spopada med Orjunaši in radičevci. Orjunaši so priredili izlet v selo Primošten, kjer so tudi ustanovili našo organizacijo. Ko so se vračali iz Primoštena v Šibenik, so prepevali nacionalistične pesmi in vzklikali kralju in državi. To očividno ni ugajalo radičevcem, ki so navalili nato na Orjunaše. Sprva ni izgedalo, da se bo spopad razvil v večjem obsegu. Nepričakovano pa se je pretvoril v pravo bitko, v kateri so bili radičevci pošteno pre-

mlateni. V akcijo je stopila prva policija, ker ni mogla pomiriti borcev, je poklicala na pomoč še žandarmerijo. Zalegla ni niti ta in prihitela je še finančna kontrola. Boi pa se je nadaljeval in trajal že preko dveh ur. Ker je postal položaj vedno opasniji, so končno poklicali na ulico celo vojsko, ki pa ni intervenirala! Po bitki je izvedla policija nekaj aretacij. Ranjenih je bilo preko 20, razgubili so se večinoma po hišah, kakor je to opaziti vselej, ko je insceniran kakršenkoli napad na Orjunaše.

Naš pokret.

Informativni sestanek Orjuna na Ješenci pri Račah. Dne 22. maja t. l. se je vršil ob 20. uri v gostilniških prostorih g. Plečka na Ješenci dobro uspeši sestanek Orjuna. Zborovanje je vodil tamkajšnji aginji in postrtovalni brat Franc Moraus. Po izvršnem poročilu br. Zmago Konečnika o programu in delovanju Orjuna v današnji politični situaciji, so sklenili zborovalci soglasno, da si že v prihodnjih dneh ustanovijo lastno Mestno organizacijo, ki obeta postati ena najtrdnjših novih Orjun.

Po dosedanjih dispozicijah se vrši dne 11. julija t. l. v Hotinji vasi pri Mariboru razvija prapora tamonjske Orjuna.

Pozivljamo vse bližnje in daljne Orjuna, da se tega razvija udeležijo v največjem številu. Videli boste, kako napreduje naša misel po slovenskih vaseh in spoznali postrtovalnosti našega pripravega naroda, ki je zapustil goloufne mamljivce in se zbira sedaj kompaktno pod Orjunaško zastavo.

Oblastni odbor Maribor.
Trbovelski batalion priredi izlet v Rimske Toplice. Glasom sklepa seje štaba batali. komandanta v Trbovljah z dne 6. junia odredim sledeče: V nedeljo, dne 20. junija 1926 se vrši v Rimske Toplice celodnevni pešizlet Trbovelskega bataliona združen z batalionsko redovno vežbo. Udeležba za četnike strogo obvezna in v krojih. Odhod za Trbovlje točno ob pol 6. uri čez Ojstro. Studenec, Hrastnik, kjer se pridruži Hrastnik. Nato skupen odhod. Dol. Marno, Brce, Brezno, kjer se počaka na Orjuna Laško, Zagorje in Litija. Odhod za Litijo in Zagorje je s prvim jutranjim vlakom.

ki odhaja iz Litije ob 6.07 uri. Iz Zagorja ob 6.28 uri ter prihaja v Rimske Toplice ob 7.15 uri. Kjer se počaka na kolodvoru na Orjuna Laško, ki pride z vlakom ob 7.38. Nato odhod mimo Rimskih Toplic, Sv. Marijeta, Brezno, kjer se združi cel batalion. prečita dnevno povelje in se izda vsa potrebna navedenja četnim komandirjem. Nato skupen odhod bataliona proti Sv. Marijeti, kjer se vrši članski sestanek in nato skupno kosilo. Vrnitev za vse je z vlakom ob 16.03. Izlet se vrši ob vsakem vremenu ter se ga udeležita naibže tudi br. Verbič in Petruška kot delegata Oblastnega odbora. Vabi se tudi br. Orjuna Celie, da se izleta udeleži v krojih. Četniški zdravo!

Komandant bataliona.
Seja Glavnega odbora Orjuna se bo vršila v torek, dne 29. junija v Ljubljani. Dnevni red seje je: 1. Poročilo predsednika Direktorija br. dr. L. Leontića o delu, stanju in taktiki organizacije. 2. Poročila delegatov Orjuna v njihovih oblastih. 3. Razdelitev dela med Direktorijem in Oblastnimi odbori. 4. Reorganizacija financ. 5. Finansiranje četniških sekcij. 6. Orjuna napram politični situaciji v zemlji. 7. Kongres. 8. Slučainosti.

Oblastna skupščina Orjuna Split-ske oblasti se vrši v nedeljo, dne 20. junija v Splitu.

Oblastni odbor Orjuna Ljubljana ima v zalogi veliko množino razglednic za šaljivo noč. Kos 25 para. Organizacije segajte po njih.
Orjuna St. Jakob-Krakovo-Tr-novo obvešča svoje članstvo, da je dosedanjí blaginji br. Alojzij Haviček odložil funkcijo ter je odbor isto poveril br. Zvonku Satterju.

Orjuna St. Jakob-Krakovo-Tr-novo naznanja svojim članom in članicam ponovno, da se nahaja njihov lokal na dvorišču brata Fr. Derenda, Emonska cesta 8.

Vse dopise na naj se pošilja na t. č. tajnika br. Franjo Murovec, Krakovska ulica 5.

Orjuna St. Jakob-Krakovo-Tr-novo priredi v soboto, dne 19. junija 1926 v salonu gostilne »pri Lozariju« v Rožni ulici članski sestanek. Vse člane in članice vabimo, da se istega sigurno udeležijo.

One brate in sestre, ki so prejeli poziv za izjavo, ali se smatrajo še članom naše Orjuna in položnico za vlačilo zaostale članarine, opominjamo še enkrat, da isto vpošilijo čimprej.

Mestna Orjuna Pragersko priredi v nedeljo, dne 20. junija burko »Laždravnik«, združeno z raznimi komičnimi nastopi in plesom na terasi pred kolodvorom. Za prireditelje vlada veliko zanimanje na Pragerskem in okolici. Prvovrstna postrežba in zabava je preskrbljena. Bratske organizacije in prijatelji iskreno vabljene! Na svidenje!

Stična. Pretečeno nedeljo je bila tu vežba dolentskega bataliona Orjuna pod vodstvom komandanta br. Bulca ml. Ob 7. uri je bil pred kolodvorom zbor 50 četnikov, ki so nato odkorakali nad Stično. Vežba je trajala do 11. ure in pol ter je izpadla prav dobro. Ob 2. uri in pol popoldne se je vršil javni shod na prostem pred gostilno Repanšek pri kolodvoru, na katerem je poročal kot delegat O. O. br. Berščak iz Ljubljane. Prav leno je tudi govoril

br. Domjanko iz Mirne. Shod je potekel popolnoma mirno in brez incidenta. Takoi po lepo uspelem shodu je bil v gostilniških prostorih ustanovni občni zbor Orjuna Stična, na katerem je br. Berščak pojasnil zlasti še dolžnosti posameznih članov do organizacije. V odbor so bili izvoljeni sledeči bratje: Ignacij Rogelj, Franc Kastelic, Alojzij Kavšek, Damjan Rogelj, Žan Nose ter dosedanjí poverjenik Dekleva. Kot namestniki: Kranaršek, Kralj in S. M. Revizorja: Repanšek Miheal in Milij Franc. Novo organizacijo sta pozdravila imenom Orjuna Mirna br. Domjanko, imenom Orjuna Novo mesto br. Potočnik, na katerega predlog je bila poslana Direktoriju v Split pozdravna brzojavka. Razvila se je nato animirana zabava ob sviranju vrlih tamburašev Orjuna Mirna in s prepevanjem nacionalnih pesmi je ta zgodovinski dan za Orjuna Stična lepo končal. Novi organizaciji želimo čim več uspeha in il kličemo: Krepko naprej po začrtani poti do končnega cilja!

Domžale. Mestna Orjuna priredi na predvečer Vidovdana proslavo, za katero se vrše še sedaj velike priprave. Ob 8. uri se vrši po trgu Domžale bakljada s sodelovanjem vseh narodnih društev, nato v Sokolskem domu veselica. Dramatski odsek Orjuna nastopi z igrjo »Kain«, katero je spisal France Bevk ter se vrši v letu 1922, na Primorskem v času, ko je najhujše divjal fašizem. Na sporedu je petje, deklamacije, godba itd. Vabimo že sedaj vse zavodne Jugoslovence, da se proslave udeležijo.

Službene objave.

ORGANIZACIJE NAJ TAKOJ ODGOVORE na našo zadnjo okrožnico radi udeležbe pri svečanostih Vidovdana, ki se jih udeležijo tudi šestdeset bratov iz Vojvodine pod osebnim vodstvom brata-Junka Dobroslava Jevdovića. Izvršite torej svoje dolžnosti orjunaško!

Oblastni tajnik.

VSI ČETNIKI se morajo drugi teden brezpogojno udeležiti četniških sestankov, ker bodo isti insolcični po oficirih B. S.

Vsem Mestnim organizacijam in poverjeništvom! Zadnji čas je pristopanje k Orjuni zelo številno. So pa vmes elementi, katere vodijo k temu koraku razni osebni nadržbi, ne pa idealizem delati za jugoslovensko nacijo. Nalaga se torej v dolžnost vsem M. O. in poverjeništvom, da se držijo točno predpisov glede sprejema članov in da previdno iz-

birajo samo najboljše. Dotični pa, pri katerih se izkažejo naknadno osebni nagibi za vstop se morajo brezpogojno takoj izključiti. V prvi vrsti velja to za M. O. in poverjenišstva v mariborski okolici, kjer gotovi elementi smatrajo naše organizacije za posredovalnico služb.

Oblastni odbor Maribor.

Vsem M. O. in poverjeništvom! Z okrožnico O. O. v mesecu februarju se je naložilo vsem M. O. in poverjeništvom med drugim tudi, da morajo dne 1. junija t. l. poslati točen seznam članstva na tiskovinah, ki jih določijo O. O. na zahtevo vsake M. O. in poverjenišstva, katere se niso poslala seznamu članstva, naj nemudoma to stori, ker rabi O. O. nujno točne podatke o članstvu za svoje nadalnje redno poslovanje.

Oblastni odbor Maribor.

Kronika.

SEJALCI...

»Zdi se mi, da sem še dolžnik življenju in dolžnik domovini, kakor so do smrti njeni dolžniki vsi, ki jim je dal Večni moči in zmoglosti.

Ker resnično, naša domovina potrebuje delavcev, potrebuje sejalece. Glej, kakor njeve so mlada srca širom naše domovine, njeve razorane v zgodnji pomlad, čakajoče s hrepenenjem prijaznih sejancev in dobrega semena.

Imamo sicer sejalece. A seme mnogih in tako lahko, da ne pade nikoli v globočno srce in ne obrodi sadu nikoli. Drugi imajo polne žitnice in hi lahko sešali kleno zrno, a glej, sejele pokvarjeno in snetljivo. In v tem je naša žalost, nesreča naše mladine. In spet so sejanci, ki stoji v močnem pozni sredi niive in govore zveneče, mogočne in samozvestne besede in razlašajo vsemu svetu v vse štiri vetre, kako težko plodovito seme sejejo. In za njimi stoji dolga falanga kake stranke — jaz izrekam dan na dan in danes spet zahvaljo Gospodu mojemu Bogu, da stojim daleč strani od strank in od njihove strankarske, cenene hvale, ki poie hvalo njihovim besedam in slavo semenu, ki ga sejejo. A šel sem mimo in sem iskal sadu teh besed, ki bi naj rodile stotero in tisočero. In glej ni ga bilo. Vse govorjeno v veter, vse posejano ob pot.

Resnično, ne zvenečih, ne bombastičnih besed o katerih va srce neusmiljeno malo, čaka naša mladina ampak odkritih, govorjenih iz globočine srca, usmiljenia in dobrote polnih, kinečih svetega navdušenja, zbirajočih se samih od sebe in s sladkosti iz srca v srce, iz duše v dušo...»

Ksaver Meško.

Pobožna želja najboljše informiranega slovenskega dnevnika. Škofov list je zadnje čase precej molčoč o našem delovanju. Orjuna mu je zagrenila marsikatero uro, da se sedaj le nerad spominja na one težke čase, ko so divale preko naše zemlje »jugofašistske horde organizirane po Svetozaru Pribičeviću.« Po dolgem času je zopet te dni zableščalo v njegovih gnadljivih predelih njeno ime, seveda zvezano zopet v povsem z neko izvitjo lažjo, da se vrši v Splitu dne 20. junija seja Direktorija Orjuna, na kateri se boste bojevali orjunaška in samostojno demokratska struja. Omenjenega dne se namreč sploh ne vrši seja Direktorija nego šele 29. junija in to v Ljubljani zajedno z Glavnim odborom Orjuna, po kateri pa se bodo mogli kmalu pripraviti verni branitelji Slovenije, da ni v Orjuni prav nikakih struj in da je sila nagomiljena zadnje čase v njenih četniških sekcijah še vsa kaj druga, kakor je bila tedaj, ko je pred 48 Orjunaši bežala vesolna SLS z vsem svojim štabom in armado.

Čudno slovensko smo imeli priliko občudovati na lepakih Rdečega križa, ki je v mnogočem spominjala na ono, kot jo govore in pišejo naši nemčurji. Opazamo sploh v zadnjem času, da uporabljajo nekatere firme in društva pri svojih tiskovinah pravecati konglomerat pončenih slovenskih besedi, ki bi bile v diko Slovincem pred Markom Pohlinom ne pa po smrti Ivana Cankarja. Ker stojimo na stališču, da ne sme nihče pačiti našega lepega jezika, bomo v bodoče javno kritizirali vse tiskovine, ki ne bodo pisane v dostojni slovensčini! Ako pa bomo izsledili v tem pačenju izvestni namen,

potem bomo poskrbeli tudi za odstranitev takih tiskovin.

Neimenovanemu Orunašu. Zadevo, ki si jo nam izporočil bomo takoj skušali urediti. Težko pa je v sedanjih obupno težkih časih izvesti stvar tako, da bi popolnoma zadovoljila in olajšala bedo o kateri nam pišeš. Storiš bomo da vse, kar je v naših močeh!

»Feldpostkarte« uporabljaj v osmem letu po osvobojenju še vedno neki državni funkcionar na prelep Doleniski. Stedljivost je lepa stvar in je na mestu, toda če je v državnih blagajnah doveli denarja za stotere korupcioniste, mora biti v njih tudi kritje za nabavo jugoslovenskih dopisnic. To bi gospod, ki uporablja te »Feldpostkarte« že sam lahko vedel in izposloval primeren kredit. Posebno še zbog tega, ker se smatra velikim rodoljubom in upravlja tudi odlične funkcije v našem političnem in kulturnem življenju.

Nemška predznost. Opozorjamo naše narodne čuvarje, da se hoče Nemec, ki ima udobno stanovanje in lastno hišo, utihotapiti v še udobnejše stanovanje na škodo slovenskim prepotrebim reflektantom. Pripomniti je, da se nahaja dotično stanovanje v gospodarskem območju Kranjske hranilnice! — Ako pa slovenski člani kuratorija Kranjske hranilnice o zadevi niso zadostno poučeni, bi bilo želeli, da poiščejo v to potrebnih informacij.

Javno omenjamo tudi še nekega nemškega hišnega upravitelja, kateri je slovenskim stanovalcem vsestransko neprijazen.

Toliko za danes, da se zabrani ustvarjanje nemških gnezd.

K občnemu zboru Jadranske Straže. Pretečeno soboto se je vršil v restavraciji »Zvezda« redni letni občni zbor Jadranske Straže, o katerem so že itak poročali tukajšnji dnevniki. Vendar ni z ozlrom na cili Jadranske Straže dam par opomb: Že podpredsednik J. S. g. dr. Marn je v svojem govoru omenil malo zanimanje naše javnosti za to važno organizacijo. J. S. ni važna samo za državo, ampak zlasti še za naše privredne kroge, kateri pa so občni zbor skoro prezrli. Zato so bile končne besede našega člana br. Berščaka popolnoma na mestu. V Italiji, Nemčiji in vseh drugih državah podpirajo podobne organizacije vsi veljetgovci, banke in druga podjetja v moralnem in gnotnem oziru. Tudi je br. Berščak apeliral na odbor J. S., naj posveti več pozornosti Net-tunskim konvencijam in invaziji italijanskega kapitala v Dalmacijo. Dnevniki so v svojem poročilu to prezrli, kakor tudi izjavo dr. Marna, da se je zgodila pri ustanovitvi ženske podružnice pogreška.

Ker ima J. S. — v kelikor smo informirani — znatno podporo pričakujemo od iste, da bo tudi pri novim predsedstvom vršila v vsakem oziru svojo dolžnost. Na občnem zboru je bilo navzočih tudi par naših častnikov.

Razbit radičevski shod v Dubrovniku. Kier je prodajal mirotvorno modrost g. R. Bačina, priča, da se je pričelo med narodom gibanje, ki bo povzročilo zgovornem konvertitu še težke ure. Padanje navzdol je započeto in na nas je, da nospošimo propad te sramote naše novojne dobe. Stjepan Radić tudi v naši oblasti ne bo več nemoteno govoril, kakor je zadnjič ob nastopu svoje-ga ministrovania. Kupa je polna.

Varnost prometa na naših železnikah. Pri naši železnici imamo po številu precej strojev. Klub temu imamo pa za obrat razmeroma malo število sposobnih. Temu je vzrok dejstvo, da se stroje pravčasno ne popravlja. Ker ni zadostnega kredita, se ne more zaposliti primernege števila delavcev in se ne more nabaviti potrebne množine materiala. Temu sledi da se dostikrat obratne s stroji ki niso pregledani in popravljeni v predpisanim času. Varnost prometa je manjša in odgovorni organi so večkrat v zelo delikatnem položaju, misliti morajo na državnega pravdnika. Od ene strani se zahteva brezhibno in pravočasno ter brezpogojno odpravo tovara, od druge strani se pa ne da denarja za naetie dovolinega števila delavstva in za nakup potrebnega materiala kolikor pač zahteva varnost, ekonomija in pravilnost obratovanja z lokomotivami.

Misleči in vestni izobražene so čuti pač dolžnega take stvar izjaviti, ker nikakor ne more trpeti.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejša tiskarna ter izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. Tiska šolske, mladinske, teposlovne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. listov. Lastna tiskovnica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne in srednje šole
Risanke, dnevniki in beležnice.

da bi se naše prometne panoge razvijale na podlagi nesreč. Če službene izjave, predlogi, prošnje itd. nimajo dovolj uspeha, je časopisna notica na mestu.

Kakor čujemo je posebno strojni park v območju bivše južne železnice v zelo zanemarjenem in pomankljivem stanju. Vemo pa tudi, da so na teh vodilnih mestih tute-roci, katerim je najbrže procvet in ugled naših državnih ustanov močno podrejen njihovim malenkostnim osebnim koristim. Pravilo da se bo dalo o tem še veliko govoriti, precej pa v podpiranju gradbe Adrijanskega mostu od Berlina na do Trsta.

Službeni jezik. O tej zadevi smo že večkrat pisali, ker pa jo še vedno tozadevno precej nedostatkov, je vredno še pisati. Da se pri naši železnici še vedno, posebno v strokovnih oddelkih precej švabčari, smo tudi že ugotovili. Posebno smo se bavili z razmerami pri našinskem oddelku in z različnimi ukrepi, ki jih marsikaj dosegle. Tako n. pr. z zadovoljstvom jemljemo na znanje, da se v državni kurilnici v Mariboru strojevodje močno trudijo da rabijo tudi pri pisanju službenih jezikov. Pred enim letom se je še večina strojevodij trdovratno držala nemščine. Razni pritiski in ukrepi so pa to trdovratnost zlomili in za enkrat se je prišlo to mariborsko nemščinsko trdnjavo z vsemi svojimi branitelji, da so začeli kupovati in posluževati se slovenskih knjig in slovarjev, iz katerih črpaajo najpogostejše, če si hočejo še nekaj časa zasigurati osebne eksistence. Na ta način so prišli tudi pisatelji in založniki teh knjig na svoj račun, kar jemljemo ravno tako z zadovoljstvom na znanje.

Pred kratkim je prišla na dan tudi prva službena knjiga mašinske stroke, katero so sestavili nekateri mlajši slovenski inženirji in tehnik. Naslov te knjige je »Božičeva zavora«; pisana je v lepem jeziku in izredno bogata na terminologijo.

Kakor čujemo, je na napotrebnejše, da se izda v službenem jeziku v dovoljnem številu dve najvažnejši inštrukciji mašinske stroke, to je Pravičnik za strojevodje in kurilače ter tehnično policijske predpise. Ti inštrukciji sta trenutno najpotrebnejši za izvrševanje železni-

čarske službe strojne stroke. Var-nost in ekonomija obrata ste najpo-polnejše, če je strojno osebje v sta-nju najpopolnejšega znanja o izvrševanju službe. Ker pa ste varnost in ekonomija predpogoj za trajno življenje, želimo, da bi direktoria dr-žavnih železnic čimprej založila prizadeto osebje z omenjenimi inštrukcijskimi knjigami.

Poleg varnosti in ekonomije se bo dosegel tudi ugled in pestiž naših državnih prometnih ustanov.

IZJAVA.

Za čas, dokler ni rešena sporna zadeva med menoi in g. ravnate-ljem Pauerjem, odlagam mesto predsednika tukajšnje mestne Or-june.

Trbovlje, 16. junija 1926.

Franc Purkart.

ALOJZIJ GRADNIK:

NEKATERIM.

Kaj so vse vaši trhlji argumenti? Da so različne narodne strukture, tradicije in pisma in kulture, različni geografski momenti?

Da Kralja Tomislava pergamenti nas ločijo in Drave tok in Mure, navade in postave, procedure, zapada in orijenta elementi?

Vse vidite, ne vidite planena gorečih src in duš, da vera živa ogreje vse in spala in topi.

kar trdo je in tuje. Zid in stena se zruši, meje ni, vse se prelija, če Srd v Ljubzen se izpremeni.

ZRNA.

Eksistenčni minimum. Novi dav-čni zakon predvideva za eksisten-čni minimum letnih

3600 Din

dohodkov ali deset dinarjev dnevno. Treba bi bilo prisiliti gospode narodne poslance, da bi s tem zne-skom živeli samo en mesec dni, uverjeni smo, da bi takoj sklenili reformo te določbe v smislu, da bo di eksistenčni minimum

12.000 Din

kakor je v drugih državah. Bogu potoženo samo to, da zaenkrat še nimamo eksekutive, ki bi mogla s

To morate čitati!

Vsa damska in moška garderoba bo zopet kot nova, ako jo daste kemično čistiti in likati samo pri tvrdki

Jos. Reich
LJUBLJANA

Poljanski nasip 4-6.

Poizkusite in presenečeni bode!

tem sredstvom praktično uvesti na-še očete domovine v moderno dav-čno zakonodajo.

V znamenju kulturnega napred-ka, leta 1914, je izšlo 11.523 ita-lijskih književnih del. Leta 1924, pa 6093. Sodbo o napredovanju kul-ture pod liktorskim svežnjem si ni po tem dejstvu težko ustvariti.

Kako poročajo. Kolone »Sloven-ca« so bile pred nedavnim časom še polne napadov na dr. Žerjavo v zadevi »Nihaga«. V njih so slove-noborci z vsemi silami napadali dr. Žerjavo in mu očitali korupcijo. Ko je bil pretekli teden obsojen odgo-vorni urednik »Radikala« radi kle-vetanja dr. Žerjavo, pa pošteno ča-sopisje stranke slovenskega ljud-stva ni prineslo pojasnila, da je dr. Žerjavo po krivici napadalo, nego je priobčilo o poteku te pravde sa-mo sledeče: »Urednik »Radikala« Ivančič je dobil tri mesece ječe radi priobčitev članka o aferi »Nihaga«. Tožil je dr. Žerjav. Ivančič je vložil pritožbo na višje sodišče.«

Gospodarstvo.

VI. mednarodni vzorčni velese-lem v Ljubljani, ki se bo vršil od 26. junija do 5. julija 1926, naj bo zopetna manifestacija slovenskega in jugoslovenskega gospodarskega življa. Slovenija je pač v Jugoslaviji industrijsko najmočnejša in njeni velesejmi, zrcalo procvita njenega gospodarstva, obrti in trgovine, so vsakokratna reprezentanca jugoslo-venske industrije, obrti in trgovine ter njenega napredka. Kakor druga leta bodo tudi letos na Ljubljanskem velesejmu zastopane tvrdke skoro vseh evropskih in deloma iz-

„Spectrum“ d. d.
INZ. KOPISTA, DUBSKY IN KRSTIC
tvornica ogledal in brušenega stekla
Ljubljana VII.
Medvedova ulica 38. Telefon 755.
Zagreb, Beograd, Osijek.
Središnica: ZAGREB.
Zrcalno steklo portalno steklo mašinsko steklo 5-6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vsteklje-vanje v med. Fina, navadna ogledala.

RESTAVRACIJA
LJUBLJANSKI
DVOR

najmodernejša urjenja in
oskrbovana. Izborna ku-
hinja. Najboljša domača in-
mož. vina. Prištni teran.
Vsak dan morske ribe.

26. junija do 5. julija 1926.

Pod pokroviteljstvom Nj. Veličanstva Kralja

VI. Ljubljanski
mednarodni vzorčni velesejem

Najstarejša in najbolj obiskana gospodarska razstava naše države. ZBIRALIŠČE TRGOVCEV, OBRATNIKOV IN INDUSTRIJALCEV. Razstavljalci so samo prvovrstna podjetja — cene brezkonkurenčne. TORAJ NAJUGODNEJŠI OGLAS IN NAKUP VSAKOVRSNEGA BLAGA. PERMANENTNA LEGITIMACIJA upravičuje do 50% znižanja na vseh vlakih (tudi brzovlakih razen S. O. E.).

CENA DIN 30.—
Najcenejša prilika za izlete in obisk alpskih krajev in kopelišče divne Slovenije. Tehnične novosti. Razstava »Slovenska žena«. Higijenska razstava. Stanovanja preskrbljena. Legitimacije se dajo v denarnih zavodih, gospodarskih društvih, poštinskih pisarnah itd. itd.

ven evropskih držav. Na vsak na-čin bo pa letošnji velesejem najpo-membnejši, kajti nudi bo vpogled v vse panoge zadnjih tehniških novo-sti. Kdor ima količkan smisla za go-spodarstvo Slovenije in države in komur je količkan za izboljšanje tr-govskih odnošajev, mora posetiti letošnji velesejem. Ogledal si bo lahko specialno razstavo »Sloven-ske žene« in poučno strokovno ure-jeno Higijensko razstavo. Za obisk velesejma so preskrbljene vse ugodnosti. S permanentno legiti-macijo, ki stane 30 Din je združena ugodnost polovične vožnje na vseh vlakih in brzovlakih. Legitimacije se dajo pri velesejski blagajni in trgovskih korporacijah. Obiskova-lec velesejma s permanentno legiti-macijo naj si kupi pri odhodni po-

staji celo vozno karto in in naj ob-drži. Povratek mu je brezplačen s potrjeno legitimacijo. Za družine so na razpolago posebne družinske vstopnice po 20 Din s pravico en-kratnega obiska za tri osebe. Na-vadna dnevna vstopnica za eno osebo in enkratni obisk pa stane 10 Din.

Permanentne legitimacije se do-be: V vseh denarnih zavodih, Tou-rist-Office, Aleksandrova cesta, Gorjanc, Kolodvorska ulica, Josip Zidar, Dunajska cesta 31, nadalje pri županstvih, trgovskih gremijih, denarnih zavodih in razprodajalcih legitimacij v vseh večjih krajih Slo-venije.

Orjunaši, pripravljajte se na 28. juni!

Šmarješke toplice

pri Novem mestu

idiličen kraj v Krški dolini

od 15. maja otvorjene

Sezona traja do konca septembra

Lahke terme 27°, 29°, 30° Celzija. Priporočljive za reymatike s srčno hibo, nevralenike, hipertonične i. dr. — Terme vsebujejo naravno ogli-jkovo kislino. — Penzije hrana, sta-novanje s kopelmi dnevno Din 45.—.

Uprava.

Inserirajte v

„Orjuni“!

Najboljša so še vedno Puch-kolesa

z MICHELIN PNEVMATIKO.

Solidne cene! Plačljivo na obroke!

IGN. VOK
LJUBLJANA

Podružnica Novo mesto.

Mati in sin.

Glej, sinko, primerjava enkrat perilo, oprano z ZLATOROG TERPENTINOVIM MILOM s perilom, opranim z drugim milom!

Kakšna razlika!

Perilo, oprano z Zlatorog terpen-tinovim milom, je res lepše, kakor novo. Poleg tega sem našla v Zlatorog terpentinovem milu

že drugi zlatnik po 10 frankov!

Ant. Krisper

LJUBLJANA

Mestni trg 26

ZALOGA
galanterijskega blaga.

Tovarna čevljev

Staroznana

restavracija „pri šestici“

(„pri zeksarju“)

na Dunajski cesti v Ljubljani

se priporoča cenj. občinstvu

iz mesta in dežele tudi

za čas velesejma!

GRADBENO PODJETJE
ING. DUKIČ IN DRUG

LJUBLJANA
Bohoričeva ulica št. 24